

報

FADJAR

報

SOEKAT KABAR BOEAT SEGALA BANGSA.

Terbit di Cheribon saban hari, ketjoewali hari Minggoe dan hari Raja dengan bahasa Melajoe dan Blanda.

Hoofdredacteur: J. C. WEIJDEMULLER
Redacteur Detective: W. PROJECTOR
TELEFOON: KANTOOR 193 ROEMAH 210

ABONNEMENT:
Dalem kota Cheribon 3 boelan f 5.-
Hindia-Nederland 3 boelan " 6.-
Loear Hindia-Nederland 3 boelan " 7.50

ADVERTENTIE:
Dari 1-25 perkataan, 1 kali moeat f 2.50
Tiap-tiap 5 perkataan atawa koerang tamba " 0.40
LEBI DJAOE MINTA TARIEF ADVERTENTIE
PEMBAJARAN DI MINTA LEBI DOELOE.

ADMINISTRATIE EN UITGAVE:
HANDELSDRUKKERIJ
"DE FADJAR"
CHERIBON - PEKALANGAN
TELEFOON No. 193.

Agent di Ned-land: Publiciteitskantoor "DE GLOBE" Amsterdam.

Ini Hari "FADJAR" diterbitken satoe lembar satengah

ISINJA LEMBAR PERTAMA:

Table with 2 columns: KWADJIBAN SEDARLAH ORANG TIONGHOA TOELOENGLAH NEGRI AKEN DI KOEBOER and KABAR KOTA. KABAR KAWAT. FEUILLETON. ADVERTENTIE.

KWADJIBAN SEDARLAH ORANG TIONGHOA TOELOENGLAH NEGRI AKEN DI KOEBOER

Ini soal kita soedah oetaraken beroentoen, jang kita harep, tida bikin djemoenja pembatja.

Bila kita soeda beroelang oelang menoelis, boekan kita maoe oekoer sadja kolomannja ini dagblag, semoea itoe ada dari sebab, kita mememoehin kwadjiban, sebagai pembantoe dari in soerat kabar, dan kwadjiban djoega sebagai orang Tionghoa jang toeroet meroending pada negerinja.

Keadilan jang djoedjoer dan soetji sabenernja tida ada dalem doenia ini, keadilan itoe hanja bisa di dapet dengan pengaroehnja KAPAL PERANG.

Tjoba negeri kita soedah ada itoe kekoetan, pertjalah jang oeroesan Shantoeng dan 21 perminta'an, soedah lama djadi beres, dan zonder di tarik pandjang sampe di Washington.

En ... toch semoea itoe, tiwas bikin kesal hatinja orang Tionghoa. Djalan paleng oetama boeat sekarang bagi orang Tionghoa mengenal KWADJIBAN dan menoeloeng negeri, kita moesti berdjaja oepaja, sampe negeri kita dapetken pertoeloengan dari rajat.

Tanah toempah darah kita, kita moesti belaken, kaloe kita tida maoe djadi boedak sembelihan.

Si kate (djibrail) soeda menggalil lobang, aken mengoeboer negeri dan pemerentahan kita.

Sebagian besar rajat jang mengenal kwadjiban, pada negerinja, berdjaja oepaja aken menoeloeng, sampe satoe prampoeran pelatjoeran toeroet bergerak, dan sekarang gerakan itoe, sampe pada student student prampoeran.

En ... bagaimana sama orang Tionghoa di Hindia?????

Kita taoe ... ja ... kita taoe, jang kebanjangan tinggal ajem sadja. Itoe student student prampoeran ada boerboeat sanget bergoena pada negerinja, marena sama berkoendjoeng

di tempat rame, boeat bitjaraken ten tang kapentingannja Chauchi spoorweg bagi Tiongkok.

Marek djoega siarken soerat selebaran, jang boenjinja. Chiawchie Spoorweg adalah poesatnja Shantung: Shantung djadi tengorokon Tiongkok. Kapentingannja Shantung bagi Tiongkok sanget besar; moesna dan berdirinja Tiongkok ada bergantoeng dengan ini provincie. Sekarang kaloe kita teboes Chiawchie Spoorweg kita toeloeng Shantung: toeloeng Shantung adalah toeloeng Tiongkok.

Meneboes itoe Spoorweg tjoma moesti pake oewang banjaknja doa riboe toedjoe ratoes milioen dollar. banjaknja pendoedoek negri ada 400,000,000 djiwa. Bila saban satoe orang kloear sedikit dollar boekan sadja itoe Spoorweg bisa di teboes djoega matjem matjem hasil dan sebeginja santerora bisa diambil poliang. Ini boekan satoe perkara moestail. Tongpauw kita jang tiga taon soeda pada riboetken (iboeken) oeroesan toeloeng negri, apa jang dimaksodken boekan soal Shantung? Boekan soal Chiawchie spoorweg?? Sekarang kita tjoma moesti derma sedikit oelang lantes kita bisa sampeken kita poenja maksoed. Bila ini hal tida bisa di djalanken lantes perkataan-perkataan "toeloeng negri" "tjinta negri" jang doeloan kita sering oetjapken djadi ilang tersapoe angin! Hajo tongpauwkoer bergeraklah; Bergerak boeat oeroes beres hal meneboes djan kreta api, soepaja bisa tarik poliang hak hak negri kita. Bikin itoe djalan kreta api djadi rajat poenja tempat peroesa'an. Lagi sekali: tongpauw bergeraklah, lebi tjepat lebi baek!!

Apa jang di toelis di sana itoe circuleir memang ada sabenernja. Dan orang Tionghoa selaloe bertreak: "Tjinta negri".

Itoe perkataan jang sering di oetjapken, boeat sekarang ini, kita harep sadja didjalanken, djangan perkataan itoe tinggal perkataan sadja, dan tida ada boekti boektinja. Negeri kita sekarang soeda di moe ka koeboer, dan itoe djibrail, soedah berdoea kepada Allah, jang marena aken mengoeboer negeri kita.

Sedeng sekarang negeri kita masi merdika dan, tjoma lemah, kita soe dah dapetken perkataan jang serba ketjoet, dan kita selaloe di tempat perbedaan.

Boeat bikln soepaja hak kita djadi sama rata, dengan itoe orang jang klasnja soedah tinggi, djalan jang oetama, jaitoe menegoehken negri dengan segala angkatan.

Selama negeri kita, belum menoepojain angkatan sampoerna, sebegitoe lama djangan, orang Tionghoa masih di tempat perbedaan.

Keadilan dan hak sama rata, semoea bisa didapet dari pada pongaroehnja kapal perang. Boekti.

Liat bagaimana dengan keada'annja orang Japan sadja ia bisa mengalahken itoe beroeang poeth.

Bila kita ingin menoepojain hak sebagai orang Japan kita moesti mengenal kwadjiban sebagai orang Japan.

tjoma bagaimana marena berboeat pada negerinja. Tengok bagaimana marena madjoe-ken barang peroesakannja.

Japan bermoela meniroe tapi Sekarang soedah djadi goeroe bagaimana sama kita orang Tionghoa?????

Perubahan djaman, soedah mendesol amat dalem, jang tida boleh tida kita moesti toeroet alirannja djaman.

Djika kita tida toeroet itoe aliran, soedah temtoe negeri kita djadi moesna, dan kita orang Tionghoa, maepoen kaja atawa miskin, semoea djadi boedak sembelihan.

Egijpte, Ierland, dan Hindia Inggris, soeda memberi tjonta pada kita, dan apatah kita maoe berboeat dengan sabolehnya koeboer negeri dan pemerentahan kita?????

Soedara soedara Tionghoa ketahoeilah kwadjiban, toeloenglah soepaja negeri tida di koeboer.

Mana itoe orang jang tersoehoer tjinta bangsa dan negeri?????

Oendjoeklah itoe boekti boekti pada masa sekarang, djangan tjoma angin sadja.

Sampe di sini doelo. JIM.

MENJAPOE KALANGAN KOTOR.

Oeroesan prive laoe diseret ser masoek dalem marika poenja lapangan bergoelan. Poeloehan kolom ora tida segan goenaken boeat moe toelian toelian jang membeber ora poenja "goeti wasiat", boekan sadja begitoe tapi tjatjian tjatjian dan nahan fitenahan poen tida ketinggalan di masoeken dalem itoe kolom jang berharga. Betoel betoel doenia journalistiek Melajoe Tionghoa sekarang ini lagi bergontjang keras. Oetek saban hari di poeter, banjak kertas dan tinta di pake, samentara tempo jang amat berharga. Betoel betoel doenia journalistiek Melajoe Tionghoa sekarang ini lagi bergontjang keras. Oetek saban hari di poeter, banjak kertas dan tinta di pake, samentara tempo jang amat berharga orang soeda goenaken, tapi hasilnja, tida laer dari pada toelian toelian jang membikin koerang se-negoenja pembatja.

Tida boleh disangkal lagi, bahwa dalem pertjitra'nni ini, salah satoe fihak pasti djadi kalah dan katindih karogean. Satoe negeri kaloe di waktoe maloemken prang kena dikalahken oleh moesoehnja, negeri ini laoe menjerahken diri dan bajor karogean gada itoe negri jang menang. Tapi dalem ini prang kalam, dimana tadjumuja pena sama diadoe, apakah itoe fihak jang keok maoe menjerah kalah, samentara fihak jang menang dapet ganti karogean?

Neen, hoor! Si menang kagak dapet apa apa, malahan roegi, sedeng si kalah masi tegak membandel angkat dada serta berdoea tangannja toen djang pinggang (malangkrik Jav.)

Kaloe soeda djadi begitoe, adalah lantaran itoe doea fihak jang prang lantang tida rasaken djotosan dan sepakam soenggoean, tapi itoe semoea tampanan dan sodokan tjoma beroepa tjoretan toelian di atas kertas, dan apatah orang nanti tida kaitain goblog melebihi kaloe itoe orang orang ada pandang dan rasaken itoe kemplangan angin seperti poekoelan tangan.

Sebagi djoega waktoe di Europa di lakoeken peprangan, Hindia jang tida toeroet angkat snapan soeda mesti rasaken pajah djoega, begitoealah tatkala itoe soerat soerat kabar berprang kalam, lenggannannja jang moesti merasa pajah; marika jang betoelnja dapet batja rentjana rentjana jang berfaedah serta bisa menambakan pengatahoenan, saoleh oleh di paksa soeroe batja toelian toelian jang mendjemoeken.

Soenggoe, hal ini adalah satoe satoe-nya tjatjat dan penjakit jang hebat sekali dari kita poenja journalistiek Melajoe-Tionghoa!

Oetek jang memangnja soeda tjape lantaran soeda sakean lamanja toeroesoerossan dipoeter, tatkala kena memikiri hal-hal jang blakangan ini samungkin djadi lemes, roepanja tida maoe bekerdja lagi, sepertinja mogok.

Kendati adanja keadaan ada begitoe matjem, oleh kerna tetapnja hati jang berkeras ingin sapoe bersih pada djoer-

nalis-djoernalis tjodot jang tida marena takoet boeat djalanken perboean perboean hina dina, dan goenaken penanja dan kepandeanja sebagai gegaman, angsal sadja dapetken doewit, maski sakoetika itoe saja tida beroleh apa jang saja kahendakin, tapi pelan pelan dengan langsoeng memikir, sedikit sedikit poen kapegang djoega itoe pendapetan-pendapetan jang bisa menjampaken kita poenja niatan serta pengharepan.

Djikaloe jang djadi Omo dari Journalistiek Melajoe-Tionghoa itoe ada binatang tikoes dan tjodot, bekakas jang perloe boeat membasmis ini jaitoe terdiri dari djepukan djepukan dan ratjoen serta djaring djaring boeat djiret itoe tjodot, tapi Omonja journalistiek kita boekannja binatang-binatang ini, hanja biar goblog-goblog dan rakoes poen ada namanja journalist, dus tida lebi tida koerang ada manoesia.

Nah sekarang kita soeda dapet kenjata'an besipat apa adanja Omo dari journalistiek kita; dus dengan tida boleh berajal kita mesti sigra bekerdja. sapoe bresih itoe kotoran jang berarakan dalem kalangan kita.

Sebagi permoelaan dari kita poenja pakerdjaan, pertama orang misti meng arti betoel, lebi doelo apa artinja itoe perkataan perkataan journalist dan journalistiek.

Toeroet boenjinja woerdenboek, itoe doea perkataan ada berarti demikian. Journalist penoelis soerat kabar, atawa orang jang toelis karangan goena soerat kabar;

Journalistiek atawa journalisme-pakerdjaan toelis menoelis dalem soeat kabar,

Sasoeda itoe haroes diterangkan apa adanja itoe soerat kabar. Dan ini sepandjang anggepan saja jaitoe: soerat ilmoe, soerat pengatahoenan dan kepandean atawa soerat rapportan dari perkara perkara jang terdjadi dalam saloeroe doenia. Djadi loeas amat artinja itoe soerat kabar. Maksoednja orang berlangganan s. k. jaitoe soepaja dapet batja ilmoe ilmoe, pengatahoenan pengatahoenan dan kepandean kepandean jang bergoena bagi dirinja; lebi djoeah dengan membatja s. k. orang ingin taoe roepa roepa kedjadian. Trang sekali jang journalist journalist itoe pakerdjaannja isih soerat kabarnja dengan ilmoe ilmoe pengatahoenan dan boeah boeah pikiran jang berfaedah serta perkara perkara penting jang terdjadi dalem kotanja atawa dimana djoega jang ia dapet taoe. Apakah djikaloe menilik pada ini semoea, journalist sebagai sa orang jang toeroenken ilmoe, menjibar pengatahoenan dan siarken nasihat nasihat baik, berharga dan pantes kali di hormat dan dipandang moelia? Apabila satoe journalist tida ada itoe harga boeat dihormat dan di indahi, maoetah sesoetoe negri maoe

FEUILLETON

Perdjalanan jang sangsara ATAWA KIMONO MERAH Soeatoe tjerita jang belon lama pernah kedjadian. Dikarang oleh "JIM". Ditoeelis oleh: CAROLIENE.

PEMANDENGAN DI KOREA. 16 II -Japan di kasih masoek dalem itoe verdrag baroe. -Itoe toch ada soeatoe politiek djoega kaptein? -Politiek apa Jan.

-Kekwasaan Europa soepaja tinggal tetep ... dan memang djoega maoe mengiket Japan, jang selaloe agoengken ia poenja militarisme. -Sebabnja? -Itoe perbatasan peralatan. -Kenapa? -Amerika dan Groot Britanie masing masing boleh menoepojai 5 kapal prang, kenapa Japan tjoma tiga? -Itoe toch ... ada sapantesnja? -Itoe boekan soeatoe kepantesan. -Kenapa? -Kaptein, boekan akoe ada niatan dan maoe belaken Japan, kenapa Japan jang ketjil, tjoma di idinken menoepojai tiga kapal perang? (Kaptein kita tinggal ketawa, men denger itoe djawaban, jang memang keada'an itoe begitoe). Djaroem lontjeng dan hari, amat tjepet djalannja, kapal itoe sampe di Singapore lagi, di mana perte-

ngahan perlaajaran, anak moeda kita jang lagi anak doedoek di mana dek dari sebab ia ada sanget di tjinta oleh kaptein, collegannja soedah marena roek sjak hati, maka anak moeda kita telah di djoerboerken di mana laot. Anak moeda kita, telah di bawak ombak kian kemari, soenggoe kasian sekali, siapatah tida marena kasian, dan siapatah tida menjatoehken ser mata, bila denger of liat bagaimana anak moeda kita poenja keada'an. Lantaran ia poenja kadjoedjoeran dan kasoejtian, maka ia telah di toeloengnja oleh Toehan jang maha Esa, sala satoe penoempang dari stoomboot dari djoeah ada dapet liat, jang ada saorang di bawak ombak, maka dengan lekas menoeloeng. Anak moeda kita soedah dapet di toeloeng, tapi ia soedah setengah mati, tapi toch tida sampe mengilangkan djiwanja, Allah ada marena kasian,

dan tida kedjem, anak moeda kita, meninggalkan doenia jang terang ini, dan djadi hidangannja ikan laot. Setelah anak moeda kita inget, riboeran trima kasih ia oetjapken, dan ia soeka serahkan ia poenja badan dan tenaga, berkerdja selakoe apa sadja. -Itoe penoempang stoomboot menanjak: -Kao poenja nama siapa? -Namakoe jang renda Jan Limmerick. -Kenapa kao sampe djadi begitoe? -Akoe telah di djoerboerken oleh collegakoe, jang berkerdja bersamasama akoe, di kapal "NELSON". -Lantaran apa? -Akoe ada sanget di tjinta oleh kaptein, maka ia soedah menaroek sjak hati, kenaja padakoe, dan djoerboerken akoe di dalem laot. -Boekan perkara laen? -Boekan.

Penoempangnja itoe stoomboot, ja itoe ada politie laot, maka lebi djoeah ia aken oesoet itoe perkara, dan ia moesti taoe di mana itoe kapal berlaboeh. -Kao taoe, di mana itoe kapal selakoe ada? -Di Singapore. -Betoel di Singapore. -Betoel. Itoe politie laot laot dlem, dan kirim telegram oedara pada itoe kaptein kapal. Kaptein kita djadi kaget, waktoe dapet itoe warta, jang mewartaken, jang ia poenja Jan, telah di djegoerken di mana laot, oleh ia poenja sala satoe kolega. Aken di samboeng.

kasi kamerdika'an dan hak loear biasa padanja boeat dateng dan pergi ka tempat² yang di toetoeop boeat orang banjak? Lagi satoe boekti dari berharga dan terhormatnja satoe journalist. Oepah yang dibriken pada sesatoenja pakerdja'an, loemrahnja di kata „gadji“, tapi oepah atawa gadji dari pakerdja'anja journalist² ada dapet nama sendiri, jaitoe „honorarium“. Disini ada terselip perkataan honoreer, artinja kahormatan. Perkataan honoreeren maksoednja menghormati atawa mengasi oepahan yang terhormat. Dengan menerangkan begini, saja rasa soeda tjoekoop membri kesaksian dari berharga dan terhormatnja journalisten.

Diliat saklebatan sadja, roepanja pa kerdja'anja journalist ada satoe matjem, tapi betoelnja ada dibagi djadi doea bagimana; yang satoe, jaitoe menoesis karangan yang mengegam sari baik, yang kedoea toelis kadja-

dian hari hari dengan kaloe perloekasi Commentaar. Bagian yang kadoea ini boleh dibilang masoek djadi pa kerdja'an repporter atawa toekang ngloejoer tjari kabaran dan kedjadian-kedjadian yang terdjadi saban hari. Menilik pada pilahan ini, boleh dibilang tida ada selisirnja kaloe kata, bahwa pakerdja'anja ampir anter journalisten Melajoe-Tionghoa yang ada di ini Insulinde ada masoek dilem bagian kadoea, jaitoe tida beda sebagai pakerdjahanja repporter bin toekang ngloejoer. Biar demikian adanja hal, tapi orang djangan loepa bahwa dalem doenia ini segala apa ada katjoelinja. Begitoe poen dengan adanja perkara yang sedeng kita bi tjarakan ini; bisa djoeja kedjadian yang satoe repporter bisa djadi satoe journalist yang oeloeng dengan berpemandangan loear. Perkara ini djarang sekali terdjadi.

Akan di samboeng.

SOEDAH DIPERBAIKIN.
Kabel dari Tandjoeng Balei dan bagan si Api-api soedah baik kembali.

MINTA BRENTI
Mataram kabarken. Toean Israél kashouder dari Sultan, dan djoeer bahasa yang terkenal dalem interview, telah minta brenti.

VOORZITTER B. O. BAROE.
Dari Djoeja di kabarken: Pada hari saptoe, telah di bikin vergadering, dari Hoofdbestuor Boedi Oetomo, telah di angkat voorzitter dr. Radjiman Widioningrat. Angkatan itoe masih voorloopig, menoenggoe poetoesan dari Algemeene vergadering.

PERNIAGAAN ANTARA ENGLAND DAN HINDIA.
Kamer van Koophandel Inggris boeat Hindia Olanda di 3 Tempel Avenue London E. C. 4., telah di diriken oleh orang-orang ternama dari golongan dagang, yang mempoenjoi pemandangan djoe dan taoe betoel ka'ad'an Hindia Olanda dan selanjnja itoe marika mengarti, bagaimana besar kepentingannya gerakan sama sama boeat kemadjoean dan perliendoenganja in-dan uitvoer dari kedoea negri.

Bestuur terdiri dari pemimpin dagang dan dikepalaken oleh toean Sri Walter Townley, bekas gezant Inggris di Den Haag. President dari itoe Madjelis ada Lord Emmott, sedang vice-president terdiri dari toean Sir Charles Addis dari Hongkong dan Shanghai Bank, Lord Bearstead, yang brangkali lebi terkenal oleh publik dengan nama Sir Marcus Samuel, yang namanja ada teriket rapat dengan kemadjoenja kepentingan peroesahan minjak dari Hindia, dan Hon. C. H. Strutt, voorzitter dari Angla Dutch Plantations of Java Ltd.

Sebagaimana diatas soeda dikabarken Sir Walter Townley ada bekas gezant Inggris di Den Haag dari taon 1917 sampe 1919, dimana ia selidiki betoel perhoebongan ambenaar dagang dan dapeti banjak sobat. Baik ia, baikpoen ia poenja sekretaris, yang di Nederland terkenal sebagai poetra dari bekas gezant Inggris, almarhoem Sir Henry Howard, ada poenja kedoejoekan penting boeat bri ketrangan pada pameranta dan siapa yang mempoenjoi beperlwaan tentang ledennja itoe Madjelis.

Tida lama lagi ternjata, bahoea itoe Madjelis perloe ada poenja wakil di Hindia Olanda, zonder siapa soeda tentoe pada soedagar soedagar Inggris dan agent koeliling disana tida bisa dikasi ketrangan sah tentang perhoeboengan dagang di Hindia dan Groot Britannie.

Boeat itoe djabatan orang poedjiken toean C. M. Morrell, yang selama ada perang doenia bekerdjai pada vliegcerps Inggris. Ia ini telah ditembak oleh moesoer, hingga kepaksa moesti toeroen ke boemi dan ia ditahan di Holland, dimana ia tida lama lagi soeda bisa djabat pakerdjahan bagoes pada gezantschap. Kamoeadian ia di angkat djadi sekretaris dari itoe Madjelis di Londen. Toean Morrell, yang sedari boelan November ada berdiam di Java, ada menjajken betoel ka'ad'an di sini. Itoe Madjelis sekarang diboea di Batavia (Postbox 100 Kali Besar West 3). Wakil dari itoe Madjelis di Semarang ada toean D. O' Sullivan, Handelsstraat, sedeng toean A. J. G. van Brada telah menjajken bersedia boeat wakiken pakerdjahan honorary secretary, sampe di Soerabaja diboea satoe agent-schap. Kamoeadian aken diboea djoeja tjabang tjabang di Bandoeng dan Medan. Perloe sekali itoe Madjelis dapat toendjangan dari pamerinta Inggris dan Olanda, kedoea negri mana mengarti, bagaimana besar kepentingannya itoe Kamer van Koophandel boeat kemadjoean dagang.

Ia bisa bikin in-dan export di Hindia Olanda djadi lebi terkenal di Groot Britannie, sedeng djoeja ia aken bri toendjanganja pada peroesahan peroesahan boeat dapetin perhoeboengan yang baik.

Blon selang brapa lama toean Morrell soeda ditrima kedatengannya oleh Gouverneur-Generaal, yang menjajken in poenja sympathie pada itoe Madjelis dagang. Kongsii kongsii dan firma Inggris dan Olanda bisa djadi lid dari itoe Kamer van Koophandel dan ketrangan ketrangan lebi djoe bisa didapet pada adres adres tersebut diatas.

Itoe Madjelis dagang ada terbitken organa sendiri „The Nederlands Indies Review“ yang di kirim pertjoema pada lid lidnja orang boekan lid poen bole berlangganan iroer soerat kabar dengan bajaran sedikit.

Itoe Kamer van koophandel, yang soeda berboeat banjak pakerdjahan penting, dengan perantaranja Sir

Walter Townley, hendak mengoerdjoek pada pamerantah tentang ke soekeran kesoekekan, yang menindhi perniagaan thee di Hindia Olanda, perhoebong dengan Engeland poenja preferentieele invoerrecht.

(W. W.)
RAAD VAN INDIE.
Orang kabarken dari Buitenzorg, oleh Kon: Besl: tanggal 25 Februari No. 33, pada nanti tanggal 3 Mei, di benoemi djadi lid raad van Indie Mr. H. Jelgerhuis Surlidens president dari Hooggerichtschof.

PEST DI KARIMOEN.
Didalem Minggoe dari tanggal 19 sampe 25 Februari j.l. tida ada orang baroe yang di terdjang pest. Jang doeloer, mati satoe.

BESLAG DI ONDERNEMING.
Toeroet kabar dari Nieuwsbl: Di Atjeh ada satoe Assistent lama dari onderneming Gadja-Meuntah, dari rubber, Coltauur mij „Soengei Raja“. Oleh satoe advocaat dari Medan, onderneming itoe telah di beslag, lantaran menoenggak membajar salaris, yang sadjoembla f 10.000. Orang masih bimbang dalem ini perkara.

PEST DI PELABOEAN.
Djoembla orang yang terserang pest di pelaboean Hindia, dalem satoe Minggoe, dari tanggal 19 sampe 25 Februari, Semarang 1. Soerabaja 2

EXAMEN VROEDVROUW.
Orang kabarken, kemaren telah di adaken examen boeat gouvernement vroedvrouw, dan soedah loeloes dari itoe oedjian Nji Raden Lemtana.

KEBARKARAN.
Dimana soeatoe roemah, di kampoeng Malaka, telah terbakar, lantaranja satoe lampe minjak tanah djatoeh. Api sabentaran sadja dapet di pademken, oleh orang kampoeng. Itoe prampoeran, jang di mana bagannja terbakar, oleh politie telah di bawak ka stadverband Pendjaringan.

ROEPA ROEPA KABAR DARI INDRAMAJOE.
Pandan kabarken dari sana:
Lantaran istri jang tida setia. Sardja begitoe namanja satoe pendoeoek desa Lemabang, koetika hari minggoe, ia taoe jang ia poenja istri keloea dari roemah bekas soeaminja, Sardja djadi marah dan ambil peso maoe oedji pada itoe orang, tapi lantaran pesonja hendak di rebuet oleh istrinya, lale sarja lempar itoe peso, hingga menantjip di tampang moekanja satoe anak lelaki Tionghoa sampe bertjoe-tjoeran darah.

Kabarnja ini perkara djato di tangan politie.
Di gigit andjing. Satoe anak lelaki boemipoetra dari desa Lemabang koetika maen maen pada hari senen baroe ini, kakinja soedah di gigit andjing dapet loeka berat, belon taoe apa itoe andjing gila atawa boekan, sedeng waktoe di gigit andjing anak tersebut, tida ketaoean politie, maka tentoe sadja tida di kirim pada Inst; Past.
Perloe sekali jang berwadjab adaken pameranta'an boeat andjing andjing dan koetjing, karna koetjing djoeja ada jang gila.

Soekoer dan girang. Dari Djatitoe-djoeh ada di kabarken, bahoea pendoeoek di bilangan itoe onderdoadjek Ass. Wed. Dari Soebang djadi Ass. Wedana di Djatitoe-djoeh, semoea merasa soekoer djadi girang, sebab maling-maling soedah tida bisa bekerdjai leloesa, karna itoe, njatalah ini kepala onderd. ada di soekain rata rata pendoeoek negri, berbeda dengan koetika Djatitoe-djoeh jang djadi Ass. Wed. M. Astrawa sita sekarang Wedana district Sleman banjak maling dan sering kedengeran rampok.
Kaloe Chef dari onder ada di takoetken segala pendjahat memang ada baik.

Merosoanja harga beras. Maski goedang² beras di sini keliatan kongsii, tapi perhoebong soedagar beras kasi dateng banjak beras saigon dan sioka dari Cheribon jang di angkoet dengan wagon, maka harga beras sangat toeroen, dalem ini Minggoe tertjatet.
Saigon f 8. saigon f 9 perpuc. dan Tjoeke giilang jang No. 1 f 15. simpenan beras Karangampel tjoea f 8.
Padi banjak di tawarken f 5. franco Tjilamaja jaitoe asil baroe dari Djatitoe-djoeh jang sekarang selagi panen moesim orang mengetan padi, Dus tida koetir koerang makan sebagi-

Iseng - Iseng

Jim . . . Jim, apa kao kenal dan taoe, siapa adanja Lid Gemeenteraad Tionghoa di ini kota?
—Itoe akoe tida taoe.
—Masa kao tida taoe Jim??
—Lid Gemeenteraad Tionghoa, jang katanja djadi wakilnja orang Tionghoa?
—Ja . . . Ja.
—Ada apa toch Piet?
—Akoe maee beladjar kenal padanja.
—Beladjar kenal pada kao poenja matiem?
—Ja . . . .
—Masa soedi?
—Siapah toch Piet?
—Kaloe tida salah engkah Gien Han Sia.
—Djadi kao sendiri belum taoe terang Jim.
—Belom, maar akoe denger kabar, memang ada dianja, dan sekarang apa kao maee berkenalan?
—Ah . . . tida . . . tida, karna akoe takoet.
—Takoet apa?
—Tida oesah kao tanjak, kao toch sampe mengerti, bagaimana itoe sia poenja tebiat jang aloes dan sopan (katanja).
—Jim . . . kao ini maee apa?
—Tida . . . akoe tida maee ini itoe, tjoea, kaloe ia memang bener, ada lid dari Gemeenteraad, akoe maee minta padanja, soepaja ia soeka bi-tjaraken di sidang Gemeenteraad, halnja djalan djalan di kampoeng Tionghoa, soepaja kaloe tida toeroen oedjan di siram.
—Di siram of tida kao perdoeli apa?
—Oes . . . Piet. Ia . . . nanti kan akoe goenaken katja mata;
—Perkara itoe, perkara ketjil.
—En dan . . . kaloe akoe tida poenja katja mata?
—Gampang?
—Hm . . . semoea semoea kao bilang pampang.
—Memang kao boleh maen gertak, dan kao nanti bisa dapetken katja mata.
—Oo akoe tida soeka begitoe, soedalah akoe tida maee tjriwet lagi. Sampe ketemoen Ja . . . .
Nou tot morgen.

JIM.

mana telah di doega lebi doeloer sebab di sini poesohnja 1921.

Pandeng harta sadja? Baroe ini toean L. di wijk Pande bikin hadjat malemnja pesta tandak ronggeng boleh djadi saorng Tionghoa bangsanja jang di oendang soedah kasoeroepan Alcoholic maka zonder hendak tandak, tapi baroe sadja doea of 3 kali, lantas toean roemah bilang padanja: S. S. ini tandakan ronggeng perloe djoeja laen laen orang“ hingga itoe sianseng maloe kerna banjak sobat sobat jang denger.
Itoe tida djadi apa, tapi belakangan koetika S. S. O. tandak ronggeng poeloeran kali toean L. tinggal diam kerna kekajaan lipet sepeoloer kali dari itoe S. S. tadi, ach maee pandeng harta sadja?

Mengkakoe roemah Soedah 40 taon berselang toean Tjan Alm. poenja tanah koebogan, tapi lantaran, toean Tjan tersebut perloe djoeja pekoeboeran sebab tanahnya lebar maka di tanemi poehoonan jang beratsil, dan bikin roemah soeroe toenggoe saorng boemipoetra sabigitoe lama djato di tanggannja anak perampoenja njonja Tjan tida terdjadi perkara gaib, semantara baroe ini itoe orang boemipoetra mengakoe sadja itoe roemah, sedeng Njonja Tjan banjak saksi.

Menoeroet advies lain orang Njonja Tjan bakal kalah sebab beralesan jang itoe tanah belon Eigendom, tetapi ki ta tida maee bilang lebi doeloer hanja toenggoe itoe perkara soeda akhir.

Merasa koetir djoeja. Sebab terdenger jang di Cheribon bertjaboel penjakit pest, maka pendoeoek di sini djoeja toeroet berkoetir kaloe kaloe itoe penjakit menjalar di ini tempat kerna keadaanja ada kotor dan tida baik tida sala banjak sekali roepa-roepa penjakit berdjangkit.

Dan Baroe ini kedengeran ada orang orang terserang berote hingga dochter sangat ripoeh dan di minta pertoe-longannja, maka lebi baik pemerantah soeka atoe sabelonja Pest merembet kasini.

Djoeja sekarang kedengeran banjak sekali orang jang hendah pergi ka Mekah boeat djadi hadji nanti poelanjnja haroes ati ati djaga itoe koe toe pest jang sangat berbahaya.

Serang goenaken pentoeng. Pendoeoek wijk Pande kaloe dendam hati sedikit sadja lantas kedjadian pentoeng baroe ini toean L. S. P. di pentoeng oleh A. T. bangsanja kamoeadian doea malem A. T. di bales, oentoeng tida tjilaka djiwanja. hm!

SLAMET TINGGAL!

Lantaran terlampau banjak hal dan kesebapan jang saja tida bisa atoeerken disini pandjang lebar, dan itoe semoea ada berhoebong dengan kawarasan saja, maka dengan ini saja membri taoe pada pembatja „FADJAR“ jang terhormat, bahwa moelai pada tanggal 7 April 1922 terpaksalah saja misti meletakkan djabatan saja sebagai Hoofddirecteur dari ini soerat kabar, dengan mendadak adanja.

Dan bagi kaeom correspondent dari ini organa jang soedah bantoe pada saja dengan sepenoehnja hati, serta menaroes kepertjajaan begitoe besar kepada saja dalem ini pekerdjiaan jang sanget penting dan soeti adanja, saja mengoetjap banjak trima kasi.

Toean-toean jang terhormat! Berilah kiranja serta melandjoetkenlah boeah kalam dan fikiran Toean-toean dalem ini organa, kerna itoelah soedah mendjadi perhiasan jang oetama goena „FADJAR“, soepaja permatkoe „FADJAR“ aken memantjari penerangannja di dalem kegelapan goelita dengan segala kegagahan, dan „FADJAR“ tentoe aken melakoeken toedjoean dan haloeannja didalem kawarasan dan kesoeboerannja.

Insh Allah, saja aken bisa moentjoelken lagi diri saja dalem ini medan journalistiek, aken tetapi dilain tempat.

Trimalah kiranja salam dan hormat dari saja,
J. C. WEYDEMULLER.

Kabar Hindia

DAPET MANJIT.

Di mana kampoeng Bandan politie dapet satoe majit dari saorng Boemipoetra jang lale di bawah ka Stovia. Bekas bekas kaniajaan tida ada.

PERKARANJA VAN DER BEL.

Dari Soerabaja di kabarken: Poetoesan dari perkaranja bekas Controleur di Grisse, van der Bel, jang menggelapken wang gouvernement f 175.000. di hoekoem 6 taon, di potong selama di preventief.

TIDA ADA KESALAHAN.

Saorng Boemipoetra, jang telah di poekoel oleh station chef di Bekasi, hingga mati. Dalem hal itoe station chef tida bersalah.

Salah of tida, Toehan jang taoe Corr.

DATENG KOMBALI.

Adjunct-hoofdcommissaris van politie Koster, dengan S. S. Insulinde, ia balik dari verlofnja, dan ditempat ken di Soerabaja, dan menoenggoe ia poenja tempat baroe di Semarang. Commissaris Jacobs telah mengganti Commissaris Lenderik di Weltevreden.

TOEBROEKAN.

Dari Medan dikabarken. Kemaren di plaboean baroe, telah kedjadian toebroekan, antara kapal van der Lijn dan Tandoeng. Van der Lijn toebroek bagian moe ka dari kapal Bandoeng. Doea-doea dapet karoegian.

MENINGGAL DOENIA.

Toean Leuhuring, chef dari post-hantoor di Solo, dan voorzitter I.E.V. dari afdeling Solo, telah meninggal doenia pada djam 10 pagi, lantaran hartverlamming.
Almarhoen tersebut banjak bikin kebaikan di Solo.

PASAR BETAWI.

S. kabarken dari sana:
Kadaan asil boemi: Maka tentang keadaan pasar di Betawi sore ada sepi. keadaan seperti berikoet:
Lada item Lampong, boeat levering Maart sadja soeda di djoeal dengan harga f 18.75 Boeat levering Maart, April atawa levering April, Mei tida ada jang kedjadian perkara djoeal beli.
Koffie robusta Palembang, tida kedengeran djadi apa apa.
Copra Java, F. M. S. poen pasarnja ada sedikit mandek, boeat levering

Maart April orang maee djoeal dengan harga f 14.12¹/₂ tapi pembeli tida ada jang maee.

Beras, Boeat partij besar tida ada jang kedengeran djadi. Beras Saigon No. 2 kwaliteit Java soeda didjoeal dengan harga f 7.50 trima di atas wagon. Beras Sioka poen soeda di djoeal dengan harga begitoe djoeja. Beras Sioka levering tida lama lagi sampe dan di djoeal dengan harga f 8.10. Laen laen beras, keliatan soeda di djoeal dengan roepa roepa harga, menoeroet kwaliteitnja barang.

Tepoeng trigoe dan minjak kelapa pasar dan harganja tida ada perobahan, hingga moesti di kabarken lagi. *Goela* lembek sekali. Boeat sadja orang maee djoeal f 19 tapi pembeli tida ada. Boeat partij jang ketjil rata rata soeda di djoeal dengan harga f 19.50 sedeng di waroeng waroeng bisa djoeal f 25.

Maka keadaan pasar pada hari Saptoe siang poen ada sanget sepi. jaitoe: Lada item Lampong boeat levering April Mei soeda di djoeal dengan harga f 19 blakangan dengan itoe harga tida bisa dapet di beli lagi. Laen laen levering jang lebih dekot atawa djaoeh tida kedengeran apa apa.

Koffie robusta Palembang, ada ter kabarkan boeat levering Maart sendiri soeda di djoeal harga f 24.
Copra Java F. M. S. sama sekali tida di bitjaraken.

Tepoeng trigoe tjap kodok levering tida lama lagi sampe orang maee djoeal dengan harga f 5.35, tawaran pembeli tjoea f 3.30 Sterk Harisan levering aken brangkak dari Australia dalem boelan Februari atawa Maart, orang maee beli dengan harga f 5.15 tapi pendjoelannja tida ada. Boeat pendjoelannja partij jang ketjil harganja ada tetep sadja.

Minjak kelapa merk Archu tjap tiga pesagi soeda di djoeal dengan harga f 6.70 dan Tjiamis f 9.

Beras, soedah di djoeal seperti harga kemaren sore. Partij beras tidak kedengeran djadi.

Goela boeat partij besaran soeda di djoeal f 19 sementara boeat partij ketjil soeda di djoeal toeres dengan harga f 19.50 poen di waroeng waroeng ketjil dengan harga f 25

TIGA POELOE TAON DALEM DIENST.

Toean Dammerboer, Chef dari post en telegraaf kantoer di Soerabaja, telah bikin peringetan, jang ia dalem 30 taon dalem dienst.

Di mana kantoer telegram, di hiasin sama boengah-boengah, dan penggawa dari itoe kantoer keliatan goembira, wakil pers dan dagang, toeroet sasiken. Pembitjaran ada di bikin, serta banjak kembang di kirim.

Soerat Kiriman.

(Diloevar tanggoengan Redactie)

KEMADJOEHAN TIONGHOA HOEDJIN DJAMAN SEKARANG.
Apa jang ditoeulis diatas ini boekan sadja kita orang bangsa lelaki dari segala bangsa jang mentjari dan mereboet itoe kemadjoehan djaman dan maenja doenia Tetapi hoedjin hoe djin pon tiada ketinggalan loeat men boeroe dan tjari itoe kemadjoehan di medja djoedi, soepala bisa dipatkan itoe DJAGOEH.
Maka sekarang dalam ini kotta soeda didirikan satoe perhimpoean pendjoedian glap, jang dikepalai oleh hoedjin Laj Boen Sam, maka dengan ini djalan kita soeka peringitikan pada sekalian orang pendoedoek dalam ini kotta, boeat kebaikannya iapoenja roema tangga, soepala soeka mengamat ngamati klakoeanja itoe kepala dari perhimpoean tersebut kerna sringkali soeda membawak setorian, dan kaloetnja orang poenja roemah tangga.
Apatah ini belon waktoenja jang politie bertangan besi boeat menbasmi itoe roemah roemah pendjoedian glap, jang soeda bawak banjak korban dari kahidoepannya kamanoesia'an.

Kabar Kotta.

KATJILAKAAN.
Di dekat Roengbang dan Ketanggungan, di koelon kilometer 263 ada 13 kreta jang belontjat dari rail, train 308 boeat penoempang

MANA POLITIE.
Boleh di bilang, saban malem sekarang ada pakdjoegil, dan manggalang di kampoeng Pakiringan dan Pakalipan, kemaren malem romahnja njai M. di Pekalipan, di datengin itoe tetamoe aloes, serta bisa gondol barang barang jang saharga f 400. lebi, di Pakiringan salah satoe familie dari koewoe, djoega kedatangan tetamoe, bisa tjoei koerang lebih f 100.
Sampe sekarang belon dapet keterangan, mana itoe politie jang katanja mendjaga keamanan, dan mendjaga harta milik kita???

Kita ada membajar belasting tjoe koep, jang saharoesnja kita dapet pendjagaan tjoe koep djoega.
Kita denger kabar, jang kampioen pakdjoegil, baroe keloevar dari Hotel Gouvernement.

SAPOEDJAGAT.

TJINTA ITOE BOETA.
Sebagimana Orang taoe, bahoea ketjintaan itoe ada satoe Pengrasaan jang membikin orang idoeop beroentoeng, bisa djoega membawah tjilaka dan boleh dibilang ketjintaan itoe ada pengrasaan di dalam hati, selang belon lama semoea orang lantaran saja poenja tetangga merinti dari sebab menahan sakit Gigi, saja tiada tegah boeat biarin sadja.
Terpaksa saja bawah si sakit di Hotel Hwi Wan Ki, di itoe tempat ada tinggal satoe Sinshe Toekang Gigi, itoe masa soeda djam 12 malam Baroe sadja saja doedoek sebentar, sebab si toekang lagi berpergian, ati saja setenga mendokol menanti si toekang gigi poenja datang. Dalam sala satoe kamar jang tiada seberapa djae dari sala doedoek, terdengerlah glas djato ditanah, dan denger soera orang nangis hingga saja djadi kaget kerna saja kira ada orang mabok, lagi poekoel si Konde litjin.
Bersama sama teman tadi jang sakit gigi saja berdoea lantas dengan maksod memberi pertoeoengan djika perloe.
Tapi dalam itoe kamar 6 tiada orang mabok sebagaimana jang berdoea saja doega.
Dalam itoe kamar ada keliatan satoe Sianseng tengkoerop sembari me ngakapi satoe bantal, dan sampingnja ada petjaan Glas (katja) boeat berias, dengan bertreak keras! menangis sembari panggil panggil si konde litjin.
Di itoe kamar ada berkoempoel sianseng sianseng dan si paras elok sedang meliatin itoe sianseng bikin pertoeoendjoekan dari itoe lelakon sedi tapi tiada satoe orang jang merasa kesian pada itoe sianseng, boeat kasi sedikit nasehat nasehat jang bagoes.
Lebi djae saja dapet kabar itoe sianseng sama si paras elok poenja ketjintaan soeda djalan lama, dengan akoer. Tapi pada malem jang terseboet brangkali lantaran si konde litjin soeda tiada wang atawa moelaj BO SAN pada ini sianseng dengan zondar permisi lagi ia pergi sama satoe Ho land di lain tempat boeat bikin serfang ati nja.

Maka pemoeda haroesla berlakoe ati ati dan moesti menginget pepata dari koepoe koepoe malem:
"Ada wang toean saia, tida wang toean pajah".
Inget djoega sama pepata Nabi.
Bibir moeloetnja manis seperti ma doe tapi hatinja poenja tadjem, seba gi pedang permata doea.
Ati . . . . atilah. Corr.

Kawat dari Europa

(DARI COURANT OLLANDA).

NEDERLAND.
Den Haag, 2 Maart. Berhoeboeng dengan pepreksa'annja G. G. Fock di Tandjoeng Priok, toean van Ravestijn masoekken pertanja'an-pertanja'an jang pandjang lebar dengan soerat tentang djoemlah kematian jang sanget besar dalem kampoeng Kodja dan soesahnja tempat tinggal di Soerabaja.
Dengen perantara'annja oetoesan Olanda di Londen, jhr. de Marees van Swinders, pemerintah Olanda telah oendang prins van Wales aken koendjoengi Hindia Olanda. Halnja rentjana perdjalanannya itoe prins tiada bisa dirobah, mendjadi sebab maka "itoe oedangan tiada bisa ditrima.
Amsterdam, 3 Maart. Comite Nansen di Nederland soedah kirim perminta'an sanget pada semoea gemeenteraad dalem ini doenia aken toeroet tjontonia Nederland dengan mendiriken satoe fond boeat toeloeng orang orang jang kelaparan di Rusland.

DUITSCHLAND.
CRISIS POLITIEK.
Parijs 4 Maart. Pada malemen persidangan dari Ryksdag telah terbit crisis. sebab Wiith tida tjotjok dengan Hermes. minister dari oeroesan dagang tentang padjek jang di voorstel. Hermes minta itoe pindjeman, jang di bikin tinggal kepaksa di toenda.
Itoe perslesihan aken bisa menjabken coalitie dikoebraken.
PORTUGAL.
Kaaipstad 4 Maart. Menoeoet kabar dari Beira, kota Chunda soeda kelanggar angin toefan heibat. Ada 35 orang dapet binasa. Beriboe riboe karoeng dengan goela telah dapet keroesakan.
HONGKONG.
Hongkong, 3 Maart. Kerna pembijtjara'an jang lamanja lima djam antara wakil dari eigenaar eigenaar kapal dan orang laeot, maka itoe pemogokan soedah djadi beres. Hari Rebo pemogok pemogok bekerdja poela.

JAPAN PACIFIC-VERDRAG.
Tokio 4 Maart. Ambtenaar Japan jang berpangkat tinggi telah menjatakan pikirannya, bahoea itoe Pacific verdrag bisa ditrima baek oleh Japan zondar itoe perdjandjian ketjoeljian, jang sekarang ada dibitjaraken dalem Senaat.
AMERIKA SARIKET.
Washington 4 Maart. Senator Harris madjoeken satoe rentjana wet pada Senaat boeat larang orang orang asing toeroen ke darat 5 taon lamannya, ketjoewali ia orang, jang datang dengan kapal Amerika.
PACIFIC VERDRAG.
Washington 4 Maart. New York Times menjatakan setoeoedje boeat mewatesken oendang dari Pacific verdrag, jang soeda dapet toendjangan hingga bisa djadi jang Senaat nanti akoe sah itoe verdrag zondar itoe oendang-oendang.
Senator Hitchcock menerangkan, bahoea itoe verdrag ada mendjandjiken satoe persarikatan antara itoe ampat keradja'an boeat dapetin hak sendiri atas poelo-poelo di Pacific.
Ia tida moefakat boeat menangoeng djadjahannya Japan dan Inggris di bekas poelo-poelo Duitsch di laotan Pacific. Ia menerangkan, bahoea dalem Senaat ada tjoe koep perlawanan boeat bikin tida bisa didapetin akoean sah.

Advertentiën.
IN DE KOST
Bisa trima
Anak-anak Tionghoa
Boeat tinggal dan in de kost dan bladjar bahasa Blanda. Boleh datang berdamei di *Postlasaren* roemah bekas Commissariaat.
Ketrangan lebih djae boleh dapet pada Adm. Fadjar. 78

[OBAT PATENT]

Sijphillis-Tabletten - obat sakit perempoean, di badan keloevar bisoel merah-merah, anggota badan sakit semoea, mata idoeng berasa gatel, kemaloen bengkak dan boeat tjoe ji darah kotor. Ect. Harga 1 botol . . . . . f 2.50

Sanos n capsules - obat sakit kentjing nanah en kentjing sakit, kentjing keloevar sedikit, tanggoeng satoe Minggoe baik. Harga 1 botol 25 . . . . . f 2.50

Donalano - obat sakit kentjing Manis, Kendati lama Tanggoeng 3 botol baik. Harga 1 botol f 7.50

Antinol - obat Rheimathiek, ini obat soeda bai jak orang taoe. Harga 1 doos 25 ouwel f 3.50.

Harga beloem onkostonja kirim.
ROEMAH OBAT MOERAH
The Java Medicine Coy.
GAMBIRAN - SAMARANG.
29

Photographer-KENG HENG
KARANGGETAS CHERIBON
Roemah No. 113 - Telf. No. 108
Sedia kajo Lijs pigoera roepa-roepa dan sanggoep bikin potret matjem-matjem dengan rapi dan soeka djoega tjoe tjiken katja potret.
Harga Bersaingan
Bole panggil di roemah dan tambah sedikit Ongkos.
N. B. Djoega bisa bikin potret waktoe malem.
26

Terdjoel di:
Roemah Obat - Toko „LAWI”
PESOEKETAN 7 - CHERIBON.
TELEFOON No. 182.
Telegram adres: „LAWI”. 71

N.V. TEGELFABRIEK „KOMBANG”
Cheribon - Kebon Tjajj.
Tel. 179.

Baroe trima:
DOEWA PERS DAN PEKAKAS dari EUROPA. Sekarang kita tentoe MELAWAN bikinannya Tegel dari lain lain, Fabrik di kota Cheribon sebab kita melaingken pake CEMENT dari EUROPA jang NOMER SATOE poenja
Kita djoega sanggoep pasang vloer jang baik sekali
Boleh datang menjaksiken sendiri.
Harga bersaingan.
JANG KWASA
L. BUTIN BIK. 58

Rialto Bioscope

Cheribon - Telefoon No. 71

Programma Pilihan BOEWAT
Ini Malem. INI DIA

JEAN SOTHERN
Terkenal dalem gambar serie 1001 resia atawa Myra jang memegang lelakon. Disini dia mendjadi anak millionair jang dipiara oleh satoe familie orang bisoe.
Ini tjerita'an ada bagoes dan gampang mengarti.

Djoega anak anak boleh liat ini gambar drama.

Perdjalanannya NONA BISOE
5 Bagian Besar. 5 Bagian Besar.
Pendoeloean Gambar Extra Jang Terpilih.

Malem Saptoe ddo. 10 Maart 1922.
Gambar Serie jang soedah lama ditoeenggoe

THE LION MAN
ORANG BERTOPENG SINGA.
Terdiri dari 18 Serie 36 Bagian pandjang.
Apa dianja? Siapa dianja? Orang atawa Setan?
Jang pegang Hoofdrol:
KATHLEEN O'CONNOR DAN JACK PERRIN

KABAR SENANG!!
BOEWAT ORANG SAKIT.

Maka saja kabarken pada sekalian Toewan toewan Sianseng sianseng dan sobat sobat, jang saja bisa mengobati orang orang jang mendapet sakit, sebagaimana jang terseboet di bawa ini:
Sakit Bawasier atawa Ambeij (Laj Gwa Tie Tjheng.) Kentjing manis, kentjing kloewar darah, en kloewar nanah, en sakit prampoewan, orang prampoewan sakit darah poeti, en dapet kain kotor tiada tjotjok, atawa jang tiada dapet sama sekali, sakit mata segala matjem, sakit batoek kloewar darah, en napas sesek, sakit beri beri, sakit bengkak, sakit di hoeloe hati, en sakit toelang toelang mengiloe, en sakit gatel, en sakit koerang Sjahwat, dan lain lain segala penjakit, Zonder Operatie.

Djikaloe saja soedah priksa itoe penjakit saja bisa mengobati sampe djadi semboeh, sebab saja soedah dapet poedjian dari segala bangsa, dan djika zondar di priksa saja tiada bisa kasi obat, dari itoe, kaloer orang jang dapet sakit bolen-dateng di saja poenja roemah, of panggil djoega saja bisa dateng.
Boewat di loear kota atawa loear negri segala tempo boleh panggil, dari ongkost di reken pantes.

Memoedjiken dengan hormat.
Tabib. Hadji Achmad en Kijai Moehamad.
STRAAT LAAN EIJKEN (KENDOEROEAN) CHERIBON.

ALI BAHARMOES - CHERIBON
TELEFOON No. 155.

Toko: lontjeng erlodji rante rante minjak wangi aer wangi saroeng polekat terengganoe samarenda dan saroeng Europa
Lontjeng westminster dubbel gong besar ketjil roepa? modelnja Erlodji perak mas nekel matjem? merk jang bekakasnja haloes Rante erlodji dari perak duble jang toelen tjap panah tida loentoer Minjak wangi dalem botol pake toetoeper nekel dalem doos jang indah, dari ROOS MELATI MUSKI AMBRA dan JASMIN Matjem? aer wangi dari fabrik Georg dralec dan saboen wangi. Saroeng polekat madras tjap korsi tjap koeda dan minjak dasarnja Saroeng tengganoe mastoeli samarenda belongsong palembarang dan Europa. Kopiah tarboes petji bikinan Bandoeng dan Singapore roepa roepa model. Bakal badjoe kambar wol teriko kaem panas ruses linnen dan lena, dan selamanja sedia GENTENG dari Djatiwangi dan dari Tegal.
66

Awas!

Awas!

INI DIA

Jang soedah lama di toenggoo oleh publik kota Cheribon.

Apa itoe?

Sidjantoeng hatinja publik kota Cheribon

BUICK FOUR (Ampat Cylinder)

pakei roda kawat, jang paling manis. Kekoeatannya boleh di pakei beberapa taoen lamanja, soedah kesohor di koeliling tempat dan djoega soedah di kenal baik oleh

Publik kota Cheribon.

Sobat-sobat dan Toean-toean jang mae poenjakan Sidjantoeng hati itoe, lekas dateng berdamei, djangan sampei Keabisan.

Memoedjiken dengan hormat,

AUTOHANDEL A. MEIJER

97

CHERIBON, TJANGKRING - TEL. 157

Algemeene Levensverz. Maatschappij
"INDONESIA"

BRAGAWEG 37/39 BANDOENG TELEFOON No. 222

RAAD VAN COMMISSARISSEN:

R. M. T. WREKSODININGRAT, Regentdalem van Soerakarta (Voorzitter).
R. A. A. A. DJAJADININGRAT, Oud. Vice. Voorzitter en Lid v. d. Volksraad, Regent van Serang (Vice-Voorzitter).
SOETAN TOEMENGGONG, Oud-Lid v. d. Volksraad, Wed. dana t. b. van den Adviseur v. Ind. zaken te Weltevreden, (Secretaris).
B. A. S. GERUNGAN, Arts te Soerabaja.
J. KAYADOE, Ind. Arts te Weltevreden.
R. M. T. S. MANGOENKOESOEMO, Regent Mangkoenegarant te Soerakarta.
Dr. ABDUL RIVAL, Arts te Bandoeng, Lid v. d. Volksraad.
M. SASTRADIPERA, Industrieel te Tagog-Apoe.

Directeuren: P. J. MAITLAND, Accountant.
Dr. G. S. S. J. RATU LANGIE, Doctor in de Wiskunde.
Adj. Directeur: DARNA KOESOEMA.

Medisch Adviseur: Dr. A. RIVAL.
Wiskundig Adviseur: Dr. G. S. S. RATU LANGIE.

Adapoen maksoednja Algemeene Levensverzekering Maatschappij "Indonesia" ja-itoe melakoekan peroesahan asoeransi dengan seloesloeasnja dan soepaja bisa masoek teroetama dalam kalangan Boemipoetera. Maka oleh karena itoe "Indonesia" mempoenjai doea bahagian, ja'ni: V(olksverzekering) asoeransi ra'jat dan G(rootere verzekering) asoeransi lebi besar.

Boeat babagian asoeransi ra'jat bisa menerima oeing perdjandjian dari f 250. - hingga f 500. - dengan tiada memakai papriksaan dokter. Asoeransi lebih besar dari f 500. - ke atas.

Asoeransi lain roepa dari pada jang terseboet diatas bisa djoega di terima; djka dikahendaki maka orang dipersilahkan minta ketrangan lebih djaoeh kepada Directie di Bandoeng.

Directie senantiasa soeka dan bersedia oentoeck memberi ketrangan.

96

TOKO SIN TJIONG TJAN

KARANGGETAS - Telf: No. 178. - CHERIBON

Ada sedia segala roepa besi dan segala barang² seperti tempat tidoe besen en Minjak Tjet, Sigaret-sigaret dan lain-lain.

Harap Toewan-toewan, Sianseng-sianseng dan sobat-sobat soeka dateng sama saja poenja Toko, harga bersaing.

Memoedjiken dengan hormat,

88

Tjia Tjay Tin.

FORGET ME NOT?

boeat orang lelaki sadja soepaja tida di loepa pada orang perempoewan.

Kita tida omong kosong, boleh tanjak pada orang jang soeda taoe pake sebeloemnja pesen. Harga 1 botol dalem doos kajoe f 5. -, bisa tjoekoeop terpake sampe 25 kali beloem onkostonja kirim.

ROEMAH OBAT MOERAH

The Java Medicine Coy.

30

GAMBIRAN - SAMARANG.

MAD CHASAN.

SCHOENMAKER
EN
LEDERMAGAZYN
CHERIBON - PEKIRINGAN 125.
TELEFOON No. 294.

Selamanja ada sedia Sepatoe-sepatoe boeat Toean-toean en Njona-njona, Sandal, Sepatoe Sinjo dan Noni. Djoega ada sedia prabot pakeian Koeda dari Nikel dan Besi. Djoega ada djoel Gespernja.

Menoenggoo pesenan dengan hormat.

70

Njonja LIM TIANG SWEE

SOERABAIASCHE KEBAAYOR-
DUURDERIJ.

G. PENELE No. 5. SOERABIA.

Bisa trima segala pesenan boeat bikin segala roepa kebaya renda model Soerabaja jang paling baroe, lempangan moeka slop dari Laken, Bloedroe, Klingkam, Gim, Montekristal, Montegosokan dan Perak. Costumes, Rok, Blous, Topi dan Muts boeat Njonja Njonja dan anak anak dengan di reken onkost jang pantes, dan pakerdjahan di tanggoeng baik dan netjes.

Selamanja ada sedia segala roepa renda renda, furnituren, borduurzijde dan lain lain matjem barang pakenloean boeat jang terseboet di atas dengan harga bersaing dengan lain lain Toko.

109

DJOEWAL LOTERIJ LEENING

N. V. GENOVEVA.
te SEMARANG

Besarnja f 500.000.-

Terbagio 50.000.- lot a f 10.-
Soeda tentoe tariknja 20 Maart 1922.
Notaris F. L. A. BODE te Semarang.

Prijs No. Satoe f 100.000.-

Semoewa prijs di bazar penoeh tida di potong apa-apa en misie ada lagie banjak Prijs-prijsnja en ini lot tjoema sedikit lantaa Abis lekas pesen.

Harga Antero lot f 10.10

1/4 Prapatan " 2.60

Franco. Aangetk: " 0.35

Kirim Rembours " 0.75

Dan lagie

DJOEWAL LOTERIJ LEENING

De Eglantier

te Semarang f 10.10 Prijs No. satoe

f 100.000.- tentoe tariknja

15 Maart 1922.

1/4 Prapatan f 2.60 Prijs No. satoe

f 25.000.- tentoe tariknja

15 Maart 1922.

T. H. Lie Hak Hauw f 5.10 Prijs No.

satoe f 75000.- tentoe tariknja

24 Maart 1922.

Societeit Onsgenoegen te Bandoeng

f 10.10 Prijs No. satoe f 100.000.-

tentoe tariknja 1 April 1922.

1/4 Prapatan 2.60 Prijs No. satoe

f 25.000.- tentoe tariknja

1 April 1922.

Franco Aangeteck: f 0.35

Kirim Rembours " 0.75

LIEM KIK HONG

SEMARANG.

Saja mae belie f 2.50 lot-lot darie Kemajoran Oost en djoega lot B.A.K. njang soeda tida dapet-prijs-prijs.

68

SEKOLA SORE

DIDALEM

BAHASA INGGRIS

Terpimpin oleh

J. A. JOSEPH LIMERICKE

(Fellow of The Royal

Society of Arts, enz.)

Diplomated Goeroe dari London, enz.

Pembajaran dan katrangan lebi djaoe boleh berdami sendiri dari djam 5 sampe 6 sore, atawa dengan soerat di alamatken ka

PAROEDJAKAN No. 6, CHERIBON.

77

Firma M. ONODERA & Co,
KARANGGETAS - CHERIBON.

Telefoon No. 100.

AWAS!!!

Baroe trima!

Roepa-roepa pakeian anak-anak dari Rotterdam.

Ada sedia moelai cemoer dari 2 sampe 15 taoen.

Model roepa-roepa.

Menoenggoo, dengan hormat kadatangan

Njonja-njonja Toean, dan sobat-sobat.

Barang-barang terseboet di atas boleh dapat djoega di Filiaal kita, Pekalangan - Cheribon. 19

AWAS!!

AWAS!!

Perhatikanlah! Semoenja Prijs-prijs di Tanggoeng Bajar Penoech, kendati tida terdjoeal abis; djoega di Bajar dengan penoech, tida di potong apa²

LOTERIJ-LOTERIJ

De Eglantier-Semarang

dan

N. V. Genoveva-Semarang

Prijs No. 1 masing² besarnja f 100.000

Tariknja soedah di tentoecken

De Eglantier tl. 15 Maart 1922

N. V. Genoveva " 20 " "

Djangan sampai keabisan kerna lotennja tjoema 50.000 lembar sadja lantaa abis.

HARGANJA

1/2 lot (antero) f 10.10 dan 1/4 lot (saperampat) f 2.60.

Franco aangeteckend tamba " " f 0.35

Rembours tamba " " " 0.75

BOLEH DAPET BELI PADA

Gouw Eng Kioe	Cheribon.	A. Joseph	Pekalangan.
Liem Hong Teng	"	P. D. Tio	"
Drukkerij Sindoro	"	T. D. Tio Drukkerij Sindoro	"
Restaurant Jam Tim Kie	"	Tan Peng Lee	Soerabaja.
Khouw Loen Goan	"	Kwee Yauw Tjong	"
Liem Brothers	Tegal.	Liem Tjoe Bo	"
Toko Merah	"	Sie Tjeng Bouw & Co.	Weltevreden.
Tan Tjeng Hoej	"	Toko A. de Wolff	"
Liem Kik Hong	Semarang.	Tan Hoe Lo & Co.	Batavia.

Djoega boleh dapet belie pada Administratie „Fadjar“

55

GOEDE WYN BEHOEFT GEEN KRANS.

Protopapas! Protopapas! Protopapas!

EN U. C. C.

Sigaretten!

De alom bekende PROTOPAPAS en U.

C. C. sigaretten, heerlijk van smaak en

heerlijke aroma. Steeds nieuwe aanvoer.

Alleen verkrijgbaar bij VAN LINGEN & Co.

Telefoon No. 442. Bandoeng - Kebon Djati

EN GROS & EN DETAIL

GROOTE PRYSVERLAGING

7.

BIJVOEGSEL

HOLLANDSCHE TEKST

INHOUD:

NEDERLANDSCH INDIE
BUITENLAND.
STADSNIEUWS.
ALLERLEI.
TELEGRAMMEN.
ADVERTENTIE.

Nederlandsch Indië

DE OPLICHTING BIJ DE FACTORIJ.

Voor den raad van Justitie stond hedenmorgen terecht P.S., laatstelijk van beroep geëmployeerde bij de Factorij hierterstede, thans gedetineerd in de centrale gevangenis alhier.

Hem wordt ten laste gelegd: te dat hij op of kort voor 20 October, 1 November, 8 November, 1 December 1920 en 3 Februari 1921 te Semarang vijf accepten valschelijk heeft opgemaakt door in gedrukte blanco accept-formulieren de som, den naam van den acceptant, de data en de onderteekening te plaatsen en een met den naam van L. Schmidt onderteekend blanco endossement van de Kölner Handels-Gesellschaft m.b.H. met het oogmerk de aldus opgemaakte accepten, als waren ze echt en onvervalscht te gebruiken, waaruit nadeel kon ontstaan voor den acceptant, of voor de endossant of voor de Nederlandsche Handel maatschap p.j.

te dat hij van bedoelde valsche accepten gebruik heeft gemaakt door het te doen voorkomen als had hij ze ontvangen en aan de andere geëmployeerden ter verdere behandeling door te geven;

subsidiair: dat hij nadat hij de accepten had doorgegeven en de daarvoor noodige bons had uitgeschreven, zich de sommen van f 2000, f 998,50, f 1030,88, f 1028,47 en f 1587,80 door den kassier heeft doen uitbetalen.

De raad bestaat uit mr. Clifford, voorzitter, mr. van Arkel en mr. Guyé leden. Als officier van justitie treedt op mr. Jonkman. Beklaagdes verdediger is mr. de W.a.a.l.

Beklaagde bekent het hem ten laste gelegde.

Vervolgens geeft hij een uiteenzetting van zijn werkzaamheden als kasgeëmployeerde bij de Factorij.

Voorlezing wordt vervolgens gedaan van het proces-verbaal der deponering van de valsche accepten ter griffie. Aan beklagde worden deze valsche accepten voorgelegd. Hij herkent ze als de door hem opgemaakte.

Beklaagde heeft de accepten thuis gereed gemaakt. Hij heeft daar ook de creditbedragen op de accepten te verlenen uitgerekend. Vervolgens heeft hij op kantoor de bons uitgeschreven en zich in het bezit gesteld van een nummerplaatje, waarop de kassier de uitbetaling deed.

Het accept ging met de uitgeschreven bons naar een anderen employé, die bij in-orde-berijding de uitbetalings-bons doorzond naar den kassier. Beklaagde is daarop met het nummerplaatje naar den kassier gegaan en heeft het doen voorkomen alsof hij het geld zou in ontvangst nemen voor den aanbieder van het accept en het dezer ziele zou geven.

Beklaagde heeft in totaal ontvangen f. 6431.

Hij heeft de accepten uitgeschreven omdat hij schulden had. Hij had boven zijn krachten geleefd en wilde in het vervolg zuinig leven.

Beklaagde had het vaste voornemen het geld terug te betalen. Hij had evenwel toen hij den eersten stap gedaan had, geen rust meer. Van zijn voornemens om zuinig te gaan leven is niets gekomen, omdat hij rust noch duur meer had en steeds moest uitgaan. Het gevolg was weer meer schulden, waarvoor weer andere accepten moesten worden opgemaakt.

Beklaagde doet vervolgens een uitvoerig verhaal van zijn verdwijnen naar Manilla en zijn kennismaking met zijn vrouw, die vroeger deel uitmaakte van de Russische opera. Hij had haar hier leeren kennen en wilde met haar trouwen — zij vergerde echter hier te blijven en vroeg beklagde naar Manilla te komen.

Toen tegen Paschen 1921 de zaken

gedurende 4 dagen gesloten waren is beklagde per K.P.M. boot naar Batavia gereisd, heeft daar zijn paspoort in orde laten maken en is vertrokken naar Singapore, van waar hij naar Hongkong ging. De reis van Semarang naar Singapore had hij bekostigd van het geld dat hij nog over had van de f. 1500 van de verzilvering van het laatste accept. In Singapore had hij niet genoeg meer om de reis naar Hongkong te betalen. Hij heeft toen van een Chinees reisgenoot het ontbrekende geleend en een valsche reiscredietbrief opgemaakt, groot 2000 pond sterling, welke hij voornemens was in Saigon te verzilveren.

Hij mocht echter in Saigon niet van boord en kon dus, daar hij op zijn eigen naam op de bootreisde, den creditbrief niet aanbieden. Hij heeft daarop een vertegenwoordiger der bank aan boord ontboden en dien, daar de 2000 pond st. reiscredietbrief uit zijn hut verdwenen was, een in middels opgemaakte creditbrief van 100 pond st. aangeboden waarvan hij 75 pond st. opnam. Hiervan betaalde hij den Chinees het geld terug. Vervolgens heeft hij weer een nieuwe reiscredietbrief van 2000 pond st. opgemaakt, waarvan hij te Canton 300 pond st. heeft opgenomen. Na ongeveer een week in Hongkong geweest te zijn, is hij met de eerste boot naar Manilla vertrokken, waar hij zijn vrouw ontmoette. Hier is hij den 25 sten April getrouwd. In Manilla heeft beklagde opnieuw 300 pond st. geleend op zijn reiscredietbrief. Op 29 of 30 April vertrok bekl. en zijn vrouw naar Hongkong om van daar naar Amerika te vertrekken. Hier kwamen zij 2 of 3 Mei aan. Daar in Hongkong geen kantoren van de Pacificlijnen zijn, vertrokken zij den 3den verder naar Shanghai. Bij aankomst te Shanghai kwam de politie aan boord en arresteerde beklagde en zijn vrouw.

Zij werden naar het gebouw van het consulaat-generaal overgebracht, doch daar de counsul-generaal niet aanwezig was, later naar een politiebureau. Den volgenden morgen 11 uur had het verhoor plaats door den counsul-generaal. Beklaagde's echtgenoot werd direct vrijgelaten en op kosten van het consulaat in een hotel gehuisvest. Beklaagde zelf werd opgesloten in de Fransche gevangenis. Begin Juli werd hij overgebracht naar Java.

Op de vraag van den president of beklagde's vrouw op de hoogte was van zijn vervalschingen, zeide beklagde, dat hij haar had wijs gemaakt, dat hij door den dood van zijn vader over wat geld de beschikking gekregen had en dat ze samen naar Amerika zouden gaan om een betrekking te zoeken.

President: „Waarom zei je dat?“
Beklaagde: „Ik moest toch iets zeggen om mijn weggaan van hier te motiveeren en ik dorst niet de waarheid te zeggen, en dan die eeuwige angst, dat alles zou uitkomen.“

Beklaagde is blijkbaar zeer opgewonden.

Voor den rechter van instructie heeft hij gesproken over de mogelijkheid om de betrokken bedragen terug te betalen van zijn tantième. „Waarom heeft u daarop niet gewacht?“ vraagt de president, „en hoeveel bedroegen die tantièmes“. Beklaagde meende van ongeveer f 7.500. Hij had niet gewacht omdat hij bang was voor het uitkomen van de vervalsching en omdat hij zoo graag bij zijn a. s. vrouw wilde zijn.

Ten slotte legt beklagde een verklaring af betreffende zijn verleden — hij bezocht in Amsterdam de Handelschool en kwam na verschillende betrekkingen bekleed te hebben in Holland, op 20 December 1919 als employé van de Handel Mij. naar Indië.

In September toen de Russische opera hier was leerde hij zijn vrouw kennen. Hij maakte veel autoriteiten en gaf dinertjes en kon dat natuurlijk van zijn salaris van f 350 niet betalen, dus maakte hij schulden.

Mr. van Arkel vraagt nog of beklagde toen hij was afgereisd naar Batavia van zijn verblijven kennis heeft gegeven aan de Handel Mij. hier ter stede.

„Ja,“ zegt beklagde „ik moest natuurlijk mijn verblijven motiveeren. Ik heb toen een brief geschreven, dat ik met typhouse koorts zieklag te Batavia.“

„Heeft u dien brief zelf geschreven?“ vraagt mr. v. Arkel.

„Ja, maar onderteekend met den naam van een kennis, den heer P., dien ik ontmoet had op de boot van hier naar Batavia“, antwoordt beklagde.

Slot volgt

DE RECHTSPOSITIE DER AMBTENAREN.

Naar het Soer. Hblid. vernam, zal de commissie van onderzoek tot vast-

stelling van de rechtspositie der ambtenaren in Nederlandsch-Indië als basis voor haar voorstellen het ontwerp van wet in Nederland nemen, bij de samenstelling waarvan de voornaamste vakverenigingen zijn gehoord.

Voorloopig zullen de in te dienen voorstellen echter alleen betrekking hebben op eigenlijke ambtenaren en zal de groote groep werklieden in dienst van het gouvernement werkzaam, buiten beschouwing worden gelaten.

Het ontwerp zal diverse artikelen van materieel recht omvatten, welke hun sanctie vinden in het recht van beroep bij een administratief rechter.

Ingesteld zullen dus dienen te worden raden van beroep, die administratief straffen en waarbij de ambtenaren recht kunnen zoeken tegen iedere handeling of daad van een chef, welke hetzij strijdig is met de stellige wetsbepalingen, dan wel geen faire handelwijze geacht kan worden te zijn.

Bij de verdere regeling der rechtspositie stelt zich de vraag op den voorgrond, welke de dienstverhouding zal zijn van den ambtenaar tegenover den staat, en wel of die van publiek-rechtelijke, dan wel van civiel-rechtelijke aard zal zijn.

Het eigenaardig verschil in de dienstverhouding van den gouvernementsambtenaar tegenover den staat en van den werknemer tegenover den werkgever, welke laatste zuiver civielrechtelijk is, moet tot de conclusie leiden, dat de dienstverhouding van den staatsambtenaar een publiekrechtelijke is, en bij zulk een verhouding past een stellig verbod van staking.

Waar het Nederlandsche ontwerp zich inzake het stakingsrecht der ambtenaren niet duidelijk uitsprekt en er hier van de zijde der modernen stemmen zijn opgegaan, dat het recht van staking der ambtenaren zou worden erkend, mag het van het grootste belang worden genoemd, dat voor Indië de verhouding als zuiver publiekrechtelijk wordt vastgesteld, wat, zooals boven opgemerkt, het recht tot staken voor den staatsambtenaar uitsluit.

EEN AUSTRALIER OVER DEN AUSTRALISCHEN HANDEL MET JAVA.

Aneta seint dd. 6 dezer uit Melbourne: Senator Newland, vertegenwoordiger van het Jackson district heeft in een desbetreffend rapport gezegd, dat de handelsreputatie van Australië in Java niet goed is. De klachten betreffen in de eerste plaats het verkeerd etiketeeren der goederen, terwijl ook dikwijls niet de zelfde kwaliteit geleverd wordt als de gegeven monsters. Voor bijna geen enkel artikel is het een aanbeveling in de oogen van het publiek op Java, indien het tot opschrift draagt, dat het op Java is geproduceerd.

Het rapport stelt voor een aantal vertegenwoordigers van den handel uit te noodigen om op kosten van de regering Australië te bezoeken en voor hetzelfde doel wordt den raad gegeven een handelsagent op Java aan te stellen, hetgeen op 4000 pond sterling per jaar komt te staan.

BUITENLAND

DE GEHEEL-ONTHOUDINGS-WET

De *Daily Tel.* verneemt uit New-York, dat volgens mededeelingen door de leiders der beweging van hen, die tegen de afschaffingswetten zijn gekant, de drankwetgeving zeker een groote rol zal spelen bij de in het najaar te houden congres-verkiezingen. Men hoopt, dat een aantal congresleden zullen worden gekozen, die zich zullen verklaren vóór het intrekken der thans geldende drankwetgeving. De vereniging van hen, die de drankwetgeving willen herroepen, wenscht, dat de wetgeving van elken Staat zal toelaten een referendum over plaatselijke keuze. Zij wil geenszins trachten de vroegere tapperijen terug te krijgen en ook niet, dat vrijelijke alcohol zal kunnen worden verkocht. Al hetgeen men hoopt te bereiken is, dat de regering zal toelaten den verkoop van bier en wij, om thuis te gebruiken, en den verkoop daarvan in restaurants. De „Anti Saloon League“ begint reeds te begrijpen, dat de oppositie tegen de bestaande wetgeving steeds sterker wordt en zij doet dan ook alles om de massa op te wekken de bestaande wet te handhaven. Eén van haar nieuwste propaganda-middelen is een vlag met witte ster te laten uithangen van elk huis, dat volkomen alcohol-vrij is; maar het is nu reeds gebleken, dat velen een dergelijke vlag uithangen om de ambtenaren, die de drankwet hebben te handhaven, te misleiden.

ONWETTIGE HUWELIJKEN.

Een eigenaardig feit doet zich, dus wordt uit Montreal aan de *Daily Tel.* geseind, voor in de provincie Quebec, waar ontdekt is, dat een duizendtal huwelijken, aldaar in de laatste halve eeuw voltrokken, feitelijk onwettig zijn. Onder de in Quebec geldende wet zijn burgerlijke huwelijken ongeoorloofd. Het voltrekken der huwelijken is geheel overgelaten aan de geestelijken der verschillende gezindten die daarvoor van de provinciale regering registers krijgen, welke zij hebben in te vullen en bij het einde des jaars voor nieuwe moeten inwisselen. Nu is onlangs ontdekt, dat volgens een nooit ingetrokken wet van 1829 alleen geestelijken, die Britsche onderdanen zijn, zulke registers mogen hebben. Maar in de laatste eeuw zijn tal van geestelijken uit Amerika, Frankrijk en elders in Quebec gekomen, hebben zich daar gevestigd, registers gekregen en huwelijken voltrokken, die nu naar de letter der wet ongeldig zijn.

De zaak kwam aan de orde toen de ambtenaar van Quebec, die de registers uitgeeft, weigerde er een te geven aan een geestelijke te Montreal, op grond, dat deze geen Britsch, doch Amerikaansch onderdaan is. De quaestie is gebracht onder de aandacht der provinciale regering, die aan de volksvertegenwoordiging nu een wet zal voorleggen om de gerezen moeilijkheden uit den weg te ruimen.

Stadsnieuws.

ONTSPORING.

Tusschen Roenkang en Katanggoengan West bij kilometer 262, zijn dertien wagens van trein 308 (personeel-trein) ontspoord, aldus onze reporter.

THANS TERREEDE LIGGENDE SCHEPEN.

S.S. „Idomeneus“ ter inscheeping hadjis.
S.S. „Insulinde“ lost stukgoed
S.S. „Nawab“ rijst.

MUTATIEN.

Geplaatst bij den:
a. Assistent Wedana te Djatiwangi, regentschap en afdeling Madjalengka in dit gewest, Haroen Soemadisastra thans hulschrijver bij den Wedana te Djatiwangi, afdeling en regentschap Madjalengka in dit gewest.
b. Wedana te Madjalengka, afdeling en regentschap van dien naam in dit gewest Wangsadidjaja thans hulschrijver bij den Wedana te Radjalagoeh, regentschap en afdeling Madjalengka in dit gewest.
c. Assistent Wedana te Madjalengka, afdeling en regentschap van dien naam in dit gewest Soesma Praradiwirja thans hulschrijver bij den Assistent Wedana te Pandjalin, regentschap en afdeling Madjalengka in dit gewest.
I. Op verzoek eervol uit zijne betrekking te ontslaan Wakil alias Hasim, hulschrijver bij den Assistent Wedana te Weroe.
II. Te plaatsen bij den Assistent Wedana te Weroe Soekarja alias Winataamadja thans hulschrijver bij den Assistent Wedana te Koreak.

Allerlei.

EENDENJACHT AAN DE MISSISSIPPI.

Nauwelijks van deze teleurstelling bekomen, bemerkten wij dat een krachtige wind kwam opzatten, die steeds aanwakkerde. Spoedig vertoonden zich witte koppen op het water en de golven begonnen al hooger en hooger aan te rollen. Wij wisten, dat als de wind aanhield, onze man niet in staat zou zijn ons te komen halen en wij dan genoodzaakt zouden zijn zonder eten en zonder lucifers om vuur te maken, den nacht op den zandbank door te brengen. Het was in de maand Februari en de gedachte den nacht daar zonder eten en vuur te moeten doorbrengen was verre van aangenaam.

Wij zonden dus op middelen om er van af te komen. Wij wisten, dat op 300 Meter van het andere einde van de zandplaat het eiland Brookaw lag. Een eilandje, bewoond door visschers. Konden wij op de een of andere manier contact daarmee krijgen, de bewoners zouden ons zeker naar hun eiland overzetten, dat beschut lag. Wij vonden een aantal ledige flesschen aan den oever en met blaasjes uit ons notitieboekje deden wij verschillende berichten in goed gekurkte flesschen, die wij afzonden. Hij

de hoop, dat de golven zo op het strand van het eiland Brookaw zouden aanspoelen en dat zij daar vóór het invallen der duisternis door visschers zouden worden opgemerkt. 't Mocht helaas niet baten.

Juist even voor het invallen der duisternis waren wij aan de uiterste punt van de plaat, om te trachten door schreeuwen en schoten, de aandacht der bewoners van het eiland Brookaw te trekken, doch het hielp alles niets, want de wind veroorzaakte zulk een leven in de toppen der boomen, dat dit geluid alles overstemde. Wij liepen langs den oever als leeuwen in een kooi. Het werd hoe langer hoe duisterder en toen we meenden in ons lot te moeten berusten, zagen wij in den zuid-west hoek van het eiland iets bewegen. Wij wuifden wat wij konden en het bleek tot ons genoegen een man te zijn. Hij had ons blijkbaar bemerkt, want hij seinde terug. Hij verdween daarna en wij wanhoopden reeds hem terug te zien, toen wij met moeite een zwarte plek op het water konden onderscheiden. Kort daarna landde hij met zijn John-boat en wij vertelden hem, in welk een onaangenamen toestand wij ons bevonden. Met de gulle gastvrijheid, dezen menschen eigen, zeide hij, ons te zullen overzetten en als de wind niet spoedig zou gaan liggen, ons op te nemen in zijn tent. Wij namen volgaarne aan en stapten in zijn boot, die ons spoedig op het eiland bracht.

Slot volgt.

TELEGRAMMEN

UIT ANDERE BLADEN.

„HET STIKSTOF SJINDICAAT.“
Bandoeng, 7 Maart (*Aneta*). Heden vergaderde het stikstofsindicaat. Tot directeur werd benoemd de heer van Bosse en tot president commissaris de heer K.A.R. Bosscha. Plannen werden uitgewerkt om een syndicaat met een kapitaal van 50 miljoen te vormen, waarna te Polewadi op Celebes een fabriek zal worden gebouwd waar in de eerste plaats stikstofmest zal worden vervaardigd en verder metallurgische producten. Gebruik zal worden gemaakt van den waterval te Mamasa die 150 à 200.000 P.K. ontwikkelt en waarvoor eertsaags concessie zal worden verleend.

De waterval wordt dezen Oostmoesson het laatst gemeten, waarna men hoopt tot uitvoering der plannen te kunnen overgaan.

HULDIGING.

Djogja, 8 Maart (*Aneta*). De Solosche ambtenaren, de particulieren en het I. E. V. hebben afzonderlijke plannen den heer Harloff te huldigen, waarvoor een feest in den stadstuin zal worden gegeven.

DE MERAPI.

Djogja, 8 Maart (*Aneta*). Gebleken is, dat de aangroeiende prop van den krater van de Merapi steeds afbrokkelt, waardoor na de jongste werking thans op de Senowo glijbaan veel eruptiemateriaal ligt opgehoopt, waardoor er kans op modderbandjirs bestaat.

De bevolking in de gevaarlijke zones is gewaarschuwd.

HET EINDE VAN DE JOOL.

Semarang, 7 Maart (*Aneta*). Heden stond voor den raad van justitie terecht de ex-employé van de Factorij Scheepers, die door middel van valsche accepten ruim f 6000 verduisterde en vervolgens met een Russische artieste naar Sjanghai uitweek, waar hij gearresteerd en uitgeleverd werd.

Scheepers legde een bekentenis af. De eisch luidde 2 jaar.

DE DOUANEFRAUDES TE SEMARANG.

De douaneambtenaar van Hek werd heden conform den eisch tot twee jaar veroordeeld.

BRITSCHE RIJK.

OLIEBORINGEN.

Londen, 7 Maart. (*Beuter*). In antwoord op een vraag in het Lagerhuis deelde Bridgeman mede dat de eenige won in Engeland welke olie voortbracht die te Hardstof was waarvan de opbrengst in het laatste halfjaar van 1921 78 ton bedroeg. Sinds October j.l. werd geen olie meer verhoogd daar het moeilijk is kleine hoeveelheden te plaatsen.

Er zijn toudusver nog geen voldoende gegevens beschikbaar om zich een oordeel te kunnen vormen over de commercieele vooruitzichten van olieboringen in Engeland.

ONTFLOFFING IN EEN MUNITIEFABRIEK.

Londen. 7 Maart (*Reuter*). Bij een

ontplofing in een munitiefabriek te Lipton, Staffordshire werden 13 meisjes gedood en 11 gewond.

DE POLITIEKE CRISIS.

Londen, 7 Maart (Reuter). De avondbladen brengen de meest tegenstrijdige berichten over de politieke crisis, die volgens sommige bladen verscherpt en volgens andere reeds opgelost is.

Reuter verneemt dat de crisis geëindigd is met de beslissing van Lloyd George om, gevolg gevend aan het dringend beroep van zijn unionistische collega's, aan te blijven.

DE ROCKSTROH MIJ. VERVOLGD.

Londen, 7 Maart (Reuter). Chamberlain deelde in het Lagerhuis mede dat de Duitse regering een gerechtigde vervolging heeft ingesteld tegen de Rockstroh Mij. te Dresden waar kort geleden verborgen kanonnen zijn ontdekt.

BRITSCH-INDIE.

DE REIS VAN DEN PRINS.

Calcutta, 8 Maart (Aneta) Uit Peshawar wordt gemeld dat in de inlanderswijk gedurende het bezoek van den Prins van Wales de winkels gesloten waren, overeenkomstig den boycot, doch de inlanders zaten op de balconen om den stoet te zien voorttrekken.

Er hadden geen wanordelijkheden plaats.

DUITSCHLAND.

UIT DEN RIJKSDAG.

Berlijn, 5 Maart (S. Hbl.-Loc.) In den Rijksdag werd een aanval gedaan op het wanbeheer, de corruptie en de laksheid in de gemandateerde gebiedsdeelen van ex-Duitsch Nieuw Guinea en andere eilanden in den Pacific.

ITALIE.

FIUME WEER RUSTIG.

Rome, 5 Maart (S. Hbl.-Loc.) De revolutie te Fiume is geëindigd.

LA BETE HUMAINE.

Rome, 4 Maart (S. Hbl.-Loc.)

Te Turijn werd voor de rechtbank het geval behandeld van de Italiaansche roode gardisten, die twee werklieden vermoordden gedurende de bezetting in September 1920 van een fabriek door de roode troepen. Twee roode gardisten en drie vrouwen, zoo bleek ter zitting, vormden de rechtbank en één werkmán werd veroordeeld om doodgeschoten te worden, de ander om levend verbrand te worden in een fabrieksoven. Toen men den werkmán naar den oven gesleept had, bleek het vuur uit te zijn en werd hij doodgeschoten.

ITALIE.

FIUME.

Rome, 4 Maart (S. Hbl.-Loc.)

In Fiume is burgeroorlog uitgebroken tusschen de Italiaansche en Croatische elementen. De Italianen bezetten het postkantoor en legden beslag op een torpedoboot. Na gevechten met handgranaten en machinegeweren overleden de Facisten het regeeringspaleis. Zanella gaf zich over en verliet zijn post als hoofd van de regering.

HET PACIFICVERDRAG.

Washington, 4 Maart (S. Hbl.-Loc.)

De New York Times pleit voor beperkende bepalingen van het Pacificverdrag, die zooveel steun winnen, dat het verdrag waarschijnlijk niet zonder deze bepalingen door den Senaat zal geratificeerd worden.

Senator Hitchcock verklaart dat het verdrag een alliantie tusschen de mogendheden in uitzicht stelt ter monopolisatie van de Pacific-eilanden. Hij stond niet voor de idee om de Japansche en Britsche bezittingen op de vroegere Duitse eilanden in den Pacific te waarborgen. Hij verklaarde dat er voldoende oppositie in den Senaat was om de ratificatie te doen vallen.

GROOTE BRAND TE MONTREAL.

Montreal, 4 Maart (S. Hbl.-Loc.)

De historische stad Montreal is voor de helft tegen den grond gebrand. Ontelbare kunstschatten gingen verloren. Deschade bedraagt 10.000.000 dollar.

Advertentiën.

DOKTER RIEDYK.

KAGIRAN Tel. No. 134

SPREKUREN

6,30 v. m. tot 9 v. m.

en

4,30 n. m. tot 6 n. m.

120

N.V. DRUKKERIJ 1/4 A. C. NIX & Co.

AGENTSCHAP CHERIBON

PATJINAN 19 TELEFOON 217

Levert alle mogelijke soorten van drukwerken. Nette afwerking en spoedige aflevering. Vraagt prijsopgave.

In voorraad: Alle soorten kantoorboeken en Artikelen.

Prima Duitse Schrijfmachines
Telmachines en
Stalen Kantoormeubelen

28

H. M. DHALOOMALL - TOKO BRITISH INDIA

SILK MERCHANT

Karanggetas Cheribon Tel. No. 393 - Tegal Tel. No. 123

Pas ontvangen:

Prachtig schotsch rokkengoed in twee kleuren

Bultzakkengoed dubbelbreed.

Spreiengoed vierdubbelbreed.

Spreienkant.

Crème Portière-kant dubbelbreed.

Crème Vitrage enkelbreed.

Klamboetule vierdubbelbreed.

80

„THEMIS“

Kantoor boeat pekerdja'an, Advocaat dan Procureur
Jang koesa J. C. WEJDEMULLER.

Telefoon kantoor No. 193 - Telefoon Roemah No. 210

43

Te koop aangeboden

Een in uitstekende staat verkeerende 7-zits FIAT automobiel met pas geverfde carrosserie.

Een slechts enkele maanden gebruikte 7-zits PATERSON met draadwielen.

Inlichtingen bij de Adm. van dit blad.

95

SAYERS & Co.

Semarang
Tel. No. 472.

Cheribon
Tel. No. 60.

Batavia
Tel. No. 151.

IMPORTEUR DARI:

KAROENG GONIE boeat isi: GOELA, BERAS, KOPI, PINANG, KOPRA dan KATJANG. BENANG GONIE 3 dan 4 tali. BENANG LAWE roepa-roepa NOMMER. KOREK API tjap: GUITAAR dan WAYANG, dan segala REMPAH-REMPAH.

HARGA BERSAINGAN.

89

TOKO J. IWATA

CHERIBON - DJAGABAJAN.

Sedia segala roepa-roepa barang-barang harga di reken dengan pantes.

Menoenggoe dengan hormat

Njonja-njonja dan Toean-toean poenja datang.

82

Toean tida maoe menjesel?

Toean tida maoe djengkel?

Tjoema

Autoverhuurderij „TRIO“

Jang selaloe bisa membikin girang, jaitoe; manakala Toean aken menjewa AUTO, kerna semoea MOBIEL NJA ada baroe.

• Koerang pertjaja? Boleh saksiken,

Tjobalah telefoon pada nummer **505**

Pekaroengan No. 33.

Memoedjiken dengan hormat,

TAN CHONG LENG.

13

TOKO PAKAIAN

„Said Datoek Pedeoko Sri Boengsoe & Co.“

Siloengkang.

Banjak mengeloearkan saroeng tenoenan Siloengkang jang toean dan barang-barang kain jang sengadja di datangkan dari Europa, jang bagoes boeat djadi pakiaan Toean-toean dan Njonja-njonja.

BOEAT PAKAIAN PEREMPOEAN:

Saroeng Intjik Sitti kembang soetra lenen	à f 12.—	f 15.—
Saroeng model Ambon kembang bintang-bintang	„ f 13.—	f 17.50
Saroeng kepala poetjoek benang-mas	à f 12.—	f 15.— f 17.50
Saroeng penganten benang mas	à f 10.—	f 12.50 f 20.— f 25.—
Tjita Parijs bagoes-bagoes per kebaja	à f 2.50	f 3.50 f 4.50
Tjita bordel matjam-matjam per kebaja	„ f 3.—	f 3.50 f 4.25
Tjita batis matjam-matjam per kebaja	„ f 2.—	f 2.50 f 3.—
Tjita serkana „ „ per kebaja	„ f 1.75	f 2.75 f 3.20
Tjita katjis tebal per kebaja	„ f 2.25	f 3.— f 4.—

BOEAT PAKAIAN LELAKI:

Saroeng model Soerabaja	à f 10.—	f 12.50 f 15.—
Saroeng tjorak Samarinda	à f 8.—	f 10.— f 12.50 f 15.—
Saroeng tjorak Palembang	à f 7.50	f 10.— f 12.50
Keper poeth boeat djas	a per el f 0.75	f 1.25 f 1.75
Keper koening boeat djas	a per el f 0.90	f 1.25 f 1.50
Terico ada matjam-matjam	a per 3 el f 2.25	f 2.75 f 3.25 f 4.—

Barang siapa toean-toean kirim f 25.— lebih doeloer, ongkost-ongkost di kasi vrij. Menoenggoe pesenan dengan hormat adres jang terseboet di atas.

94

KHOE A KWIJ

Kleermaker

Schoenmaker

MERK

MERK

HO SIN HO

TJAT AN & Co.

ROEMA No. 4.

ROEMA No. 6.

Cheribon - Telefoon No. 416 - Pasoeketan

Ada sedia roepa-roepa DRILL, SOETRA SHANTUNG, RUSSISCHE LINNEN, TRICOT roepa-roepa, dan KAIN STREEP boeat pijama. Ada sedia djoega roepa-roepa SEPATOE, SLOP dan SANDALEN boeat njonja-njonja, toean-toean dan anak-anak, menoeroet model baroeh.

Kita harap njonja-njonja, toean-toean dan sobat-sobat, sablonnja dateng di lain tempat, boleh dateng menjaksiken kita poenja bikinan dan model. Menoenggoe pesenan dengan hormat.

27

N. V. „De Technische Handel Maatschappij“

CHERIBON

Directeur R. W. N. LEWIS

Levering en monteering

Van diverse machine-installaties voor stoom motor- en waterkracht.

Hande in nieuwe en gebruikte.

Motoren, machinerieën en aanverwante artikelen.

Levering en aanleg

Van Electriche Schellen, Waterleidingen en Sanitaire Inrichtingen.

Reparatie - telier

Voor alle mogelijke werktuigen.

Draai, Smeed- en Klinkwerken.

Steeds voorradig de alom bekende ijzer ledikanten met toebehooren.

Telefoon 193

CHERIBON

Pekalangan.

41